

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 415/2021-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Gabrielom Helcmanovským, advokátom, Námestie sv. Egídia 95, Poprad, proti postupu a vyrozumeniu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gn 206/19/1000-15 z 8. októbra 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Vyrozumením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gn 206/19/1000-15 z 8. októbra 2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Vyrozumenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gn 206/19/1000-15 z 8. októbra 2019 **zrušuje a vec vracia** Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd uznesením z 22. júla 2021 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú ústavnému súdu 12. decembra 2019, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a vyrozumením prokuratúry.

II.

2. Sťažovateľ 1. októbra 2019 podal na špeciálnu prokuratúru trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 Trestného zákona v konaní na ústavnom súde I. ÚS 349/2019, keďže pri nahliadnutí do spisu ústavného súdu zistil, že sa v ňom nenachádzajú listiny, ktoré navrhol vykonať ako dôkaz a 6. septembra 2019 požiadal informačnú kanceláriu ústavného súdu o informáciu o termíne prerokovania jeho sťažnosti, bolo mu oznámené, že termín prerokovania sťažnosti nariadený nebol, no 10. septembra 2019 bolo o jeho ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

3. Prokurátor špeciálnej prokuratúry ústavnou sťažnosťou namietaným vyrozumením sťažovateľovi uviedol, že v jeho kompetencii nie je preskúmavať postupy a rozhodnutia ústavného súdu a nepochybuje o tom, že akékoľvek rozhodnutie ústavného súdu je v súlade so zákonnou úpravou. Preto sa nebude podnetom sťažovateľa ďalej zaoberať a týmto ho pokladá za vybavený.

III.

4. Sťažovateľ namieta, že špeciálna prokuratúra tým, že dosiaľ zákonne nevybavila a nerozhodla o podanom trestnom oznámení, porušila Trestný poriadok a práva sťažovateľa garantované ústavou. Sťažovateľ argumentuje, že špeciálna prokuratúra porušila predovšetkým § 1, § 2 ods. 6, 7 a 21, § 197 ods. 1 a § 199 ods. 1 Trestného poriadku.

5. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukázala na rôznorodosť podaní označených ako trestné oznámenie. Zároveň uviedla najčastejšie nedostatky, ktoré majú za následok, že podania označené ako trestné oznámenie reálne takúto povahu nemajú. Z právneho poriadku preto vyplýva základná premisa, že každé podanie posudzuje prokurátor podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené. S prihliadnutím na tieto podmienky prokurátor špeciálnej prokuratúry vyhodnotil podanie sťažovateľa podľa jeho obsahu, nie podľa označenia a uzavrel, že sťažovateľ sa domáha preskúmania rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyvolaním trestného konania. Preto bol postup prokurátora správny a efektívny a ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Okrem toho sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti nepožiadaval orgány prokuratúry o preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora, čím rezignoval na účinný prostriedok nápravy v rámci prokuratúry, a preto je ústavná sťažnosť predčasne podaná.

6. Po vyjadrení generálnej prokuratúry sťažovateľ zotrval na tom, že jeho podanie je trestným oznámením po obsahovej aj formálnej stránke a postup prokuratúry pri hodnotení jeho trestného oznámenia bol nezákonný a účelový. Sťažovateľ vyhodnotil závery generálnej prokuratúry vo vyjadrení za navzájom si odporujúce, keďže na jednej strane generálna prokuratúra tvrdí, že trestné oznámenie nebolo po obsahovej stránke trestným oznámením no na strane druhej mu vytýka nevyužitie inštitútu preskúmania zákonnosti postupu prokurátora.

IV.

7. Trestné oznámenie ako forma inej ako súdnej ochrany nezaväzuje orgány činné v trestnom konaní začať trestné konanie. Právo oznamovateľa na začatie trestného stíhania negarantuje ústava (II. ÚS 88/99, II. ÚS 42/00, III. ÚS 176/07) a ani dohovor (napr. Perez proti Francúzsku z 12.2.2004). Z čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva, že oznamovateľ trestnej činnosti má právo na to, aby sa kompetentný orgán, ktorým bol v tomto prípade prokurátor špeciálnej prokuratúry

jeho oznámením zaoberal, nie však na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave. Ako vyplýva z namietaného vyrozumenia, prokurátor špeciálnej prokuratúry podanie, ktoré bolo výslovne označené ako trestné oznámenie a v ktorom boli konkretizované postupy, z ktorých sťažovateľ vyvodzuje podozrenie zo spáchania konkrétneho trestného činu, posúdil nie ako trestné oznámenie, ale ako podnet, no bez toho, aby sa vysporiadal so subjektívnou predstavou sťažovateľa o tom, že jeho podanie napĺňa formálne a materiálne znaky trestného oznámenia. Vo vyrozumení prokurátor bližšie neodôvodnil, z akých dôvodov posúdil podanie sťažovateľa ako podnet a nie ako trestné oznámenie. To viedlo k tomu, že nebolo vydané žiadne rozhodnutie podľa § 197 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré prokurátorovi dáva dostatočný priestor na zákonom predpokladané vysporiadanie sa i s takým podaním, z ktorého je zrejmé, že k spáchaniu trestného činu nemohlo dôjsť, a preto nie je dôvod na začatie trestného stíhania. Z ústavného hľadiska nie je dôvod na to, aby sa prokurátor vyhol rozhodnutiu podľa § 197 ods. 1 Trestného poriadku a podanie, v ktorom je formulovaná subjektívna, hoc aj celkom nesprávna predstava o tom, že konkretizovaným postupom bol spáchaný trestný čin, kvalifikoval nie ako trestné oznámenie ale ako podnet. Právo na inú ako súdnu ochranu sa realizuje postupom ustanoveným zákonom, ktorým je v tomto prípade Trestný poriadok, ktorý predpokladá konkrétnu formu rozhodnutia v prípadoch, v ktorých nie je dôvod na to, aby na základe trestného oznámenia bolo začaté trestné stíhanie. Nezvolenie tejto zákonom predpokladanej formy rozhodnutia preto viedlo k tomu, že namietaným vyrozumením prokurátora bolo porušené základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

8. Hoci základné právo na právnu ochranu negarantuje dvojinštančnosť ako svoju univerzálnu obsahovú súčasť, ak procesný predpis, v rámci ktorého sa možno domáhať uvedeného základného práva, oprávnenie podať opravný prostriedok s devolutívnym účinkom zakotvil, potom už dvojinštančnosť komponent základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy predstavuje. Trestný poriadok umožňuje oznamovateľovi podať proti rozhodnutiu podľa § 197 ods. 1 sťažnosť, o ktorej rozhoduje nadriadený orgán. Preto tým, že prokurátor špeciálnej prokuratúry nesprávne posúdil podanie sťažovateľa a nerozhodol o ňom spôsobom predpokladaným zákonom, znížil kvalitu poskytovanej inej právnej ochrany o prieskumnú (opravnú) inštanciu. V tejto veci tak nejde len o otázku posúdenia skutočného obsahu procesnoprávneho úkonu v rovine podústavného práva, ale pochybenie prokurátora špeciálnej prokuratúry nadobudlo z uvedených dôvodov aj ústavný rozmer v priamej väzbe na čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Vzhľadom na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy bolo namietané vyrozumenie špeciálnej prokuratúry zrušené a podľa čl. 127 ods. 2 tretej vety bol vec vrátená prokurátorovi na ďalšie konanie, v ktorom sa s trestným oznámením sťažovateľa vysporiada Trestným poriadkom predpokladaným spôsobom.

10. Nebol dôvod na vyhovie ústavnej sťažnosti sčasti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže k zásahu do práv sťažovateľa nedošlo postupom – nečinnosťou prokurátora, ale ústavne neudržateľným, hoci efektívnym spôsobom vybavenia oznámenia z 1. októbra 2019 vyrozumením už z 8. októbra 2019.

11. K argumentácii generálnej prokuratúry treba uviesť, že prípustnosti ústavnej sťažnosti nebráni nevyžitie podnetu na generálnu prokuratúru, ktorý nemá zákonný základ, a preto ho nemožno považovať za právny prostriedok podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V.

12. Riadne advokátom zastúpený sťažovateľ náhradu trov konania nežiadal nielen v ústavnej sťažnosti, ale ani v ďalších podaniach. Nielen vzhľadom na to, no i s ohľadom na intenzitu zásahu do práv sťažovateľa nebol dôvod na to, aby bola generálnej prokuratúre uložená povinnosť náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu